

ORGAN BEZPIECZEŃSTWA

Pismo zawodowe, poświęcone sprawom straży bezpieczeństwa.

Wychodzi 1., 10. i 20. każdego miesiąca.

Warunki prenumeraty w Austrii i Węgrzech: Całorocznie 12 Kor. — Półrocznie 6 Kor. — Kwartalnie 3 Kor. — Miesięcznie 1 Kor. — Pensyoniści żandarmerji tudzież członkowie policji bez rangi urzędniczej płacą połowę.
Za granicą: Całorocznie 14 Kor. — Półrocznie 7 Kor. Kwartalnie 3 Kor. 50 h. — Miesięcznie 1 Kor. 17 h. — Pojedynczy numer kosztuje 40 h. Należytość prenumeraty płaci się naprzód.

Rekopisów się nie zwraca. **Listów** niefrankowanych nie przyjmuje się. — **Wynagrodzenia** za współpracownictwo wypłacamy za poprzednim porozumieniem się. — **Inseraty** drobnym drukiem 20 h od wiersza. **Ogłoszenia** zaręczyn i zaślubin 2 Kor. — Przedruk dozwolony jedynie z podaniem źródła z którego zaczerpnięto.
Redakcja i Administracja: Kraków, ul. Szlaka 24.

Kierujący redaktor: FELIKS DOERFLER.

Ekspedycja: Frysztat, Śląsk austr.

Cel żandarmerji.

Według § 1. ustawy dla żandarmerji, jest żandarmerja wojskowo zorganizowanym korpusem dla utrzymania ładu i porządku. Paragraf ów powiada najwyraźniej, że żandarmerja jest korpusem, któremu państwo i obywatele bezpieczeństwa swe zawdzięczają. Niema żadnej władzy w państwie, która by obywatelom dawała bezpieczeństwo życia i mienia, nad żandarmerją, przeto żandarmerja winna być pierwszorzędną instytucją państwową, jednakowoż jest ona ostatnią, gdy się rozchodzi, by dla niej coś zrobić.

Ciekawi jesteśmy, co by się działo, gdyby żandarmerji nie było?

Kradzieże, rabunki i orderstwa popełnianoby w biały dzień, jednakowoż u góry nie chcą tego widzieć, a raczej zapominają o tem.

Zaiste dziwne jest postępowanie przy objażdżkach, podczas których szuka się za drobiazgami u ludzi kilkanaście lat służących przy żandarmerji i w służbie osiwiatych, redukując takowych do rzędu rekrutów.

Zdarzy się wypadek czynu karygodnego, jest żandarm tą pierwszą osobą, którą się natychmiast interweniować ma, by nieznanego sprawcę wysledzić.

Uda się żandarmowi wysledzić sprawcę czynu to oddany zostaje tenże w ręce karzącej sprawiedliwości, gdy jednak sprawca ujęty być nie może, to według przepisów kancelaryjnych po upływie dni ośmiu, zapisać należy ów czyn karygodny do odnośnego przeglądu ze sprawce czynu dotąd nie ujęto.

Dlaczego nie ujęto sprawcy w wielu wypadkach? Na to odpowiedź łatwa!

Żandarmowi brakuje środków do dyspozycji, a w wielu wypadkach krępiją go różne rozporządzenia, wobec czego dziwić się nie można, że służba żandarma redukuje się do zera. Każda władza i urząd starają się w swych urządzeniach sprostać duchowi czasu, tylko organizacja pozostała na dawnym stopniu swych organizacyjnych postanowień, nie mogąc ani rusz naprzód postąpić. Przypatrzmy się bliżej służbie bezpieczeństwa pojedynczych miast, to na pierwszy rzut oka spostrzedz można, że policja jest lepiej wyposażona i uzbrojona, niż żandarmerja. Ma ona do dyspozycji bicykle, telefony i podwozy, których to środków brak żandarmerji. Na wszystko znachodzą się pieniądze, lecz dla spraw pożytecznych i koniecznych niema ich. Każdy żandarm przyznać musi, że dla służby bezpieczeństwa nie się dotychczas nie robi, co niejednokrotnie żandarma w bardzo przykrą sytuację stawia, natomiast mnożą się z dniem każdym przepisy.

Wszystkie państwa zdążają do ulżenia pod względem uzbrojenia organów bezpieczeństwa, u nas zaś przeciwnie, bo rok rocznie żandarm obciążany bywa jakimś nowym kawałkiem, który dźwigać jest zmuszony.

W Saksonii zaprowadzono bezpłatne używanie telefonu, telegrafu i kolei dla służby

bezpieczeństwa żandarmerji, u nas inaczej. Zaprowadzono dwa rodzaje chełmów, tudzież drzewiec sróbowy, na powiatowych komendach niefunkcyjną maszynę do pisania, flaszkę polową ze sznurem, która przy upadku żandarma może stać się niebezpieczną, nieświecąca się latarkę, przy której użyciu podczas nocy można kark skręcić. Są to modne urządzenia żandarmerji i postępowanie w służbie bezpieczeństwa.

Podczas wizytacji baczna uwagę zwracają przełożeni na okoliczność, aby szabla nie wypadła z pochwy, wychodząc z tej zasady, że przy przełazaniu przez płot drugi żandarm, w służbie będący, może doznać uszkodzenia, zapomniano jednak, że sznur od flaszki polnej przy przełazaniu może stać się jeszcze niebezpieczniejszym, gdyż grozi obwieszeniem się żandarma.

Komendant posterunku zmuszony jest, z własnych funduszy kupić sobie hektograf i różnorakie stampilie, by ulżyć sobie w pisaninie, którą jest aż nadto obciążony.

Każdemu komendantowi posterunku znana jest trudność, z objęciem nowego posterunku połączona, gdzie w pierwszym rzędzie od poprzednika odkupić trzeba wszystkie stampilie w wypadkach, w których poprzednik przeszedł do służby cywilno-rządowej, zazwyczaj dłuższy czas nie sprawiano, przeto na przywitanie ponieść musi wydatek 20 do 25 K. Posterunek otrzymuje roczne pauszale tylko 19 K 20 h, zapytujemy przeto, z czego pokryć ma komendant całoroczny?

O to zdaje się nikt nie troszczyć, a baczniejszą uwagę zwraca się na pisma, które żandarmerja czytuje, gdyż tego rodzaju system, niestety, zaprowadzono u nas.

Straż skarbową jest również zorganizowaną, lecz wolno jej petycyonować i prosić, co żandarmowi jest zakazane.

Oddajemy się tej błogiej nadziei, że w kierunku służby bezpieczeństwa również coś uczynionem zostanie, a Jego Ekscelencya pan minister skarbu znajdzie również środki pieniężne dla tej tak ważnej gałęzi służbowej, tj. dla żandarmerji.

Sądownictwo wojskowe.

Działalność sądownictwa wojskowego datuje się na mocy ustawy z 20. maja 1896, a jako podkład do tej ustawy jest procedura karna, datująca się z 31. grudnia 1768, t. j. z czasów tereziańskich — a więc z przed 134 lat.

Od tego czasu bardzo wiele się zmieniło tak pod względem politycznym, społecznym i wojskowym, a pojęcie zwyczajów i prawa uległo zupełnej zmianie.

Dziki zwyczaj procedury wojskowej zatrzymał postanowienie, według którego oskarżony, jeżeli uporczywie zaprzecza odpowiedzi, albo jeżeli tenże symuluje przez trzy po sobie następujące dni, o chlebie i wodzie trzymany bywa.

Czy to postanowienie nie jest pozostałością dawnych tortur?

Zadziwiająca jest stanowisko audytora wojskowego, który od dochodzenia, śledztwa, wytoczenia oskarżenia aż do ogłoszenia wyroku, t. j. do zasądzenia, jest osobą decydującą na losy podsądnego. Audytor taki jest doradcą prawnym komendanta pod względem wytoczenia oskarżenia, i z chwilą wdrożenia dochodzenia ma już to moralne przekonanie, iż oskarżony jest winien i za każdą cenę zasądzony być musi, to też gromadząc materiały dowodowe, uwzględniać ma okoliczności, a więc odegrać i rolę obrońcy!

Asesoryum sądu wojskowego jest fikcją, gdyż zazwyczaj nie rozumieją sprawy, zgodnie głosuje z wywodami audytora. Audytor sądowy jest doradcą komendanta »Gerichtsherr« i podaje mu sposoby do ulaskawienia, wobec czego władza audytora jest prawie bezgraniczną. Zdarzały się bowiem wypadki, że taki »pan sądowy« za wydany wyrok pociągał audytora do odpowiedzialności za to, że tenże nie wykonał jego rozkazu. Tego rodzaju proceder wywoływał nieraz gorzkie rozczarowanie a audytorzy musieli się stosować do zapatrywania »pana sądowego«, który przy swoim obstawał.

Dziwny jest skład asesoryum sądu wojennego. Do rozpraw końcowych odkomenderowano ludzi z innych oddziałów. Dla urzędników i oficerów składa się asesoryum z siedmiu oficerów i audytora, dla innych rang (do których wliczono i kadetów), z trzech oficerów, audytora i czterech ludzi, tj. szeregowca, frajtra, kaprała i feldfebla. Rozprawa toczy się w języku niemieckim, przeto wyobrazić sobie można, jak ona wygląda w polskim pułku?

Asesoryum takie nie zdaje sobie nawet sprawy z tego, co słyszy, przeto zdarza się częstokroć, że w jednym dniu zapada wyrok albo bardzo ostry lub nader łagodny, pomimo że sprawy obie jednakowo osądzone być winny. Wyrok taki jest tajemnicą, gdyż wyrokujący złożyli przysięgę co do głosowania. Ta tajemniczość napawa niejednokrotnie członków asesoryum obawą i dręczeniem sumienia, to też stąd powstaje przesąd, że w murach c. k. sądu garnizonowego dzieją się straszne rzeczy.

Nowa procedura jawności rozpraw nie jest o wiele lepszą, bo ogranicza również przysłuchiwanie rozprawom przez strony interesowane, jednakowoż tok instancji daje większą rękojmię pod względem wymiaru sprawiedliwości. Dotychczas były sądy garnizonowe pierwszą instancją, a t. zw. decydujący »pan sądowy« był komendant odnośnego oddziału wojskowego, w którego składzie znajdował się audytor. — W miejscu owego sądu mają być wprowadzone sądy brygadowe i dywizyjne.

Występki osądzać będą sądy brygadowe, zaś zbrodnie traktowane będą w sądach dywizyjnych, a w skład obu tych sądów wchodzić będą niesędziowie.

Pamiętajcie

o »Organie bezpieczeństwa«! Agitujcie i rozszerzajcie ją, gdyż ona ma być Waszą obroną!! o Funduszu prasowym, z którego pokrywane będą wszystkie wydatki połączone z zawodową organizacją. Przyszła więc chwila stanowcza, w której szeregowani stanąć musimy jak jeden mąż a Pan Bóg pracy naszej dopomoże. Skupiajcie się a wywalczymy w sposób legalny lepszą dolę

Sądem odwoławczym był dotąd Sąd wyższy wojskowy a w miejsce tegoż będzie Najwyższy Trybunał sądowo-wojskowy. Według projektu organizacyjnego będzie 100 sądów brygadowych i 50 dywizyjnych.

Nowość tę powita żandarmerya pewnie z radością, gdyż żandarmom wiadomo, jak łatwo popaść w dochodzenie, z którego wymotać się trudno. Nie jest to wszystko doskonałość — lecz dopiero pierwszy krok ku lepszemu.

Komendant posterunku nauczycielem.

Powszechnie wiadomo jest, że komendant posterunku austriackiej c. k. żandarmeryi jest człowiekiem najbardziej pracą obciążonym.

W pierwszej linii odpowiada on za bezpieczeństwo w swoim okręgu, i gdy wydarzy się jakiś wypadek a sprawcę zaraz nie wysledzono, atakuje go natychmiast sędzia śledczy, starosta, a komendant oddziałowy, nie namyślając się długo, odrazu z miejsca zamyka lub w najlepszym razie przenosi na inny posterunek.

Oto co pisze nam jeden z pensjonistów: Jako kilkunastoletni żandarm a kilkuletni komendant posterunku, miałem już dość sporą dozę zdarzeń, i tak przytrafiło mi się, że pułkownik przy wizytacji, przekonawszy się z protokołu szkodliwych, że jeden, zapisany tamże, został ponownie karany, zażądał ode mnie, jako komendanta posterunku, wyjaśnienia, dlaczego ów szkodliwy się nie poprawił, wyrażając mi z tego powodu niezadowolnienie i oświadczył, że za to osobiście winien jestem odpowiadać.

Dalej ma komendant posterunku robić służbę zewnętrzną co najmniej 5 godzin dziennie, uczyć żandarmów ustaw i innych przepisów, mustry, jeżeli wogóle to mustrą nazwać można, bo każdy przełożony inaczej się na nią zapatruje, a w wolnych od tych zajęć godzinach jest nadto zmuszonym zamiast odetchnąć, załatwiać kawałki biurowe i zająć się kancelaryą.

Nadmienić tu należy, że większe posterunki po miasteczkach, gdzie są sądy, mają więcej liczb czynności, jak sąd karny, gdzie pracuje stale jeden kancelista, jeden pisarz a także i sam sędzia, bardzo wiele kawałków załatwia, a pomimo tego wszyscy trzej żalą się na nawał pracy, mając tylko godziny urzędowe, po których używają zupełnej wolności.

U komendanta posterunku jest przeciwnie, bo wolne chwile musi poświęcić sprawom kancelaryjnym.

Oprócz tych wszystkich czynności najmobilniejszy jest dla tego biedaka, komendanta posterunku, obowiązek nauczania żandarmów — prócz przepisów — etykiety, gramatyki, historii, geografii, historii, gramatyki, wytywania się, co żandarm w gazecie niemieckiej *Weltblatt* wyczytał, i to, co czytał, czy zrozumiał, gdyż przełożeni podczas wizytacji ni stąd ni zowąd tego żądają.

Gdy się ale temu wszystkiemu bliżej przypatrzymy, przyjdziemy do tego przekonania, że żądanie takie, stawiane do ludzi, którzy z pedagogią nie mają nic wspólnego, jest wprost niezasadnione, a dowód na to łatwy, gdy się zestawia stosunek komendanta posterunku z zawodowym nauczycielem.

Nauczyciel szkoły ludowej na wiosce, chcąc mieć stałą posadę, w takiej normalce, gdzie się udziela początków czytania i pisania dzieciom, które mają o połowę bystrzejszy umysł od steranego żandarma, musi ukończyć przynajmniej szkołę wydziałową (8 klas) lub niższe gimnazjum albo szkołę realną, cztery lata seminaryum nauczycielskiego, zdać maturę a w końcu najtrudniejszy egzamin kwalifikacyjny. Taki człowiek kształci się w swoim zawodzie od 6. przynajmniej do 20. roku życia a dostawszy się na posadę, uczy dzieci początków pisania, czytania i rachowania, nie odbywa patroli, nie załatwia stopy aktów kancelaryjnych i niema co miesiąc wizytacji.

Ażeby nauczyciel nie był czemś innym, co w udzielaniu nauki przeszkadza, dlatego

w niektórych okręgach nie wolno nauczycielowi być ani sekretarzem gminnym, ani też agentem asekuracyjnym.

Pomimo tego, że ludzie ci posiadają wysokie wykształcenie zawodowe, to jednak i między nimi znachodzą się mniej ukwalifikowani pedagogicy, a cóż dopiero można żądać od takiego nauczyciela, jakim chcą go mieć przełożeni w osobie komendanta posterunku!

Do żandarmeryi, do której z powodu ciężkiej służby tak zwana inteligencja wcale się nie pcha, przychodzą ludzie z jedną lub dwoma normalkami a często nawet i bez tego, podczas swej dłuższej służby nauczą się czytać i pisać i z taką umiejętnością powoływani zostają do szkoły, gdzie przez parę miesięcy egzycerują, trochę ustaw na pamięć wykują, i — jako ludziom ukwalifikowanym, oddaje się im kierownictwo posterunków, polecając im, aby byli nauczycielami dla kilku przydzielonych analfabetów.

Ileż to razy wizytujący przełożony podąża do odpowiedzialności komendanta posterunku za to, że żandarm próbny, który już służy jeden rok, nie umie wyrecytować na pamięć jakąś ustawę po niemiecku (*Handbuch zum Gebrauche für die k. k. Gendarmerie. Einleitung lit. b*) wyraźnie powiada: »Das Auswendiglernen von Vorschriften oder selbst von Teilen derselben, darf unbedingt nicht geduldet werden. Przyp. Red.) lub nie umie geografii Austrii, względnie wyrobić jakiś kupiecki rachunek.

Bezwzględność, z jaką przełożeni w tym kierunku występują, odstrasza ludzi inteligentnych od wstępiania do żandarmeryi.

Czyż można w przeciągu roku człowieka, nieznającego języka niemieckiego, wyuczyć tak, aby płynnie językiem tym władał?

Czy dziwić się można, że prasa polska jakby na urągowisko reprodukuje doniesienia sądowe żandarmów i drwi sobie poprostu z biednych żandarmów pod względem stylu, w pismach urzędowych przez nich używanego? Każdy chwali Boga, jak może!

To wszystko, co tu n prowadziliśmy, polega na prawdzie, a wszystkiemu winien jest system, jaki przy żandarmeryi zaprowadzono.

Że komendant posterunku ma święty obowiązek nauczania podwładnych żandarmów ustaw i przepisów służbowych, jest rzeczą całkiem naturalną, lecz dla uczenia czytania, pisania, rachowania, geografii, historii, języka niemieckiego i etykiety towarzyskiej, powinny być stworzone dla żandarmeryi osobne kursa, które co najmniej dwa lata trwać mają, a wtenczas powiedziec będzie można, że żandarmerya odpowiada w zupełności stawianym do niej wymogom, zaś z systemem bellerady na posterunkach stanowczo należałoby zerwać.

Kronika.

Konfiskata. *Gendarmerie-Zeitung* nr. 16. z dnia 1. czerwca br. skonfiskowała c. k. Prokuratora państwa w Krakowie za artykuł, omawiający objuczenie żandarma niepotrzebnymi rzeczmi, które utrudniają wykonywanie służby, tudzież sprawę pauszali kancelaryjnych komendantów posterunków. O ile się dowiadujemy, wypadek ten spowodował uchwałę komitetu redakcyjnego, według której w przyszłym miesiącu redakcyja powyższego pisma przeniesioną zostanie do Wiednia, by uniknąć galicyjskich praktyk konfiskacyjnych.

Przez żandarma postrzelony. W okolicy Hirschstetten spotkał patrolujący żandarm dwóch ludzi, niosący tłumak, w którym znajdowały się druty telefoniczne, a zobaczywszy żandarma, zaczęli uciekać. Żandarm dłuższy czas gonił biegów, lecz nie mogąc ich doścignąć, dał do nich trzy strzały. Za trzecim strzałem jeden ze złodziei krzyknął z bólu i ślady krwi wskazywały, że jeden z nich został raniony, a mimo to obaj uciekli.

Premie dla żandarmów. Jak podaje *Thorner Presse*, wstawił rząd pruski w budżet na rok 1903 znaczną kwotę na nadzwyczajną premię dla żandarmów, podobnie jak to w wojsku się dzieje. Premię otrzymywać mają żandarmi po ośmnastoletniej służbie (włącznie z służbą wojskową) w wysokości

1000 marek. Jeżeli zaś żandarm otrzyma premię przy wojsku jako podoficer, to otrzyma takową przy żandarmeryi dopiero po 24 latach służby. Żandarmi, którzy wstąpili w dniu 1. kwietnia 1903 do służby, otrzymują pre ię natychmiast po ukończeniu przepisanej służby; ci zaś żandarmi, którzy przed 1. kwietniem w służbie już byli, otrzymają swą premię dopiero z dniem wystąpienia od żandarmeryi, zaś w razie śmierci przypada premia spadkobiercom zmarłego. Z powyższego zarządzenia w Prusach widzimy prawdziwie ojcowską opiekę, jaką rząd otacza instytucję żandarmeryi, i dziwić się nie można, że najdzielniejsze siły ludzi najzdolniejszych garną się do służby tej.

Zgromadzenie służbowe austriackich i pruskich żandarmów. W dniu 26. maja b. r. odbyło się zgromadzenie austriackich i pruskich żandarmów w Ullersdorf na Pruskim Śląsku, a jest to pierwszy wypadek, odkąd ustawa z r. 1864 obowiązuje.

W tym celu wyjechał komendant oddziałowy, nadporucznik p. Teodor Rotter, i starosta p. Józef Schöpfer z 20 żandarmami do Libau, gdzie na dworcu kolejowym oczekiwali ich pruscy oficerzy żandarmeryi wraz z landratem. Żandarmi odmaszerowali natychmiast do Ullersdorf.

W pięknie, chorągwiemi w barwach rządowych, udekorowanej sali, ustawione były popiersia obu cesarzy a oficerzy mieli wykłady instrukcyjne co do obopólnego stosunku służbowego. Podczas obiadu toastował właściciel dóbr Döttinchen na zdrowie Najjaśniejszego Pana, cesarza Austrii, zaś starosta Schöpfer na cześć cesarza Wilhelma II, major żandarmeryi pruskiej Waldow na cześć żandarmeryi austriackiej, nadporucznik Rotter na cześć pruskiej żandarmeryi i korpusu oficerskiego.

Temu zgromadzeniu służbowemu przypisują władze doniesie znaczenie, czego dowodzą telegramy powitalne dygnitarzy władz obu rządów.

Uwolniony wachmistrz. Przed kilku miesiącami zabił szablą wachmistrz żandarmeryi, Wodecki, postenföhraera Schindlera w Karwinie. Tymi dniami sąd obrony krajowej w Krakowie uznał Wodeckiego niewinnym, motywując w wyroku, że Schindler popełnił grubą niesubordynację i wachmistrz był uprawniony do użycia broni. Wachmistrza Wodeckiego przeniesiono tylko na inny posterunek.

Urzędowe ogłoszenia.

Lód rzeczny.

Z nastaniem letniej pory spostrzedz się daje, że w restauracyach, kawiarniach i cukierniach do sporządzenia limonady, chcą podać ją gościom w stanie zimnym, do odnośnych szklanek dodają gospodczy po kawałku lodu rzecznoego. Długoletnie badania lekarskie wykazały, że woda rzeczna, do której wpływają różne nieczystości, zawiera w sobie bardzo wiele bakterii chorobotwórczych, które pomimo zamrażnięcia wody, w lodzie nie giną i po roztażaniu szerzą nadal zakaźne słabości.

Zwracamy przeto uwagę Zwierzchności gminnych i organów bezpieczeństwa na tę okoliczność, polecając ściśle nadzorowanie lokalii publicznych a w razie spostrzeżenia podobnego przestępstwa, należy z winnym postąpić w myśl ustawy o środkach spożywczych.

Wywóz drobiu.

Na rozporz. min. spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, handlu, kolei i rolnictwa z 29. marca br. dz. p. p. nr. 73, pod względem ochrony i tężenia cholery u drobiu, tudzież dla powstrzymania zawleczenia tejże przez transporta, które wychodzą z Austr. i lub też z innych państw, przez terytorium austriackie przechodzą, zwracamy szczególną uwagę.

Oszuści.

W ostatnich czasach doszła nas znaczna liczba korespondencyj z zawiadomieniem, że po wsiach i miasteczkach kręci się znaczna liczba agentów, ofiarujących włóścianom i rze-

Jeżeli dyetaryusze i egzekutorzy podatkowi wywalczyli sobie silną organizacją i środkami legalnymi lepszą dolę, to dlaczego policja miała zostać w tyle?!

mieszniom na raty ewangelia, żywoty świętych i obrazy. Agenci dają łatwowiernym bardzo dogodnie warunki spłat, inkasując tylko pierwszą ratę, która ma być niejako dowodem dla firmy, że kupno na raty doszło do skutku, obiecując zarazem, że zamawiający otrzyma przesyłkę pocztową w przeciągu dni 14. Mądrzejsi żądają potwierdzenia odbioru pierwszej raty, lecz zazwyczaj są to bezwartościowe świstki papieru, z których nie można powziąć ani firmy, ani podpisu agenta. Daremnie czekają oszukani na odnośną przesyłkę, gdyż agent zadawalnia się zadaniem i nie myśli wcale o zobowiązaniach.

Na tego rodzaju ptaki niebieskie, którzy nie sięgają ani orza, a zbierają, zwrócić winny uwagę Zwierzchności gminne i organa bezpieczeństwa, postępując względem nich z całą surowością prawa.

Jeden z agentów obiecuje nawet pobóznym wyjednać błogosławieństwo Ojca w. Jest to już bezczelność w najwyższym stopniu i nie od rzeczy byłoby, gdyby księża z ambon przestrzegali łatwowiernych.

Głuchoniemi.

W Neumarku, w Styrii, przytrzymał wachmistrz policyjny Jan Kaibl dwa indywidua, Józefa Fuchsa i Jana Ferscha, którzy pod pozorem, że są głuchoniemi, zebrali i dopuszczali się kradzieży. Pierwszy z nich karany był sądowo już 50 razy, drugi 20 razy. Po odstawieniu do sądu, gdzie ukarani zostali trzeczmięsięcym, obostrzonym aresztem, po ogłoszeniu wyroku przemówili nagle obaj głuchoniemi.

Ponieważ po odsiedzeniu kary mogą przybyć na gościnne występy i do Galicji — przeto baczność nie zaszkodzi.

Wiadomości policyjne z bliska i daleka.

Osieg. *Jubileusz służbowy* obchodził nadstrażnik policyjny p. Ferdinand Körschner,

który przez lat 25 pełni służbę organu bezpieczeństwa. Gmina wręczyła mu w dniu tym upominek, burmistrz zaś w gorących słowach wyraził mu uznanie, życząc, aby na swym stanowisku wytrwał do lat 40.

Putschirn koło Karlsbadu. W dniu 13. maja b. r. przyaresztował strażnik policyjny Józef Ambros, robotnika cegielniarstwa Józefa Henryka Klugego, który kilkakrotnie sądowo już był karany i z kraju wydany. Aresztowany stawiał stanowczy opór, wskutek czego strażnik policyjny musiał użyć broni i dopiero przy pomocy żandarmerji odstawił go do sądu w Karlsbadzie, skąd po odbytych dziesięciodniowym areszcie odstawiono go za granicę. Ponieważ indywiduum to znane jest i w Galicji, przeto baczność organów bezpieczeństwa jest pożądana.

Roszbach. *Najstarszy policyjsta w Austrii* święcił w dniu 6. maja br. swój czterdziestoletni jubileusz służbowy, a jest nim miejscowy strażnik policyjny Jan Puchta. Staruszkowi, który w dniu 15. b. m. kończy lat 80, odegrała muzyka miejscowa serenadę, gmina zaś obdarzyła go podarkiem pieniężnym i szablą honorową. Czerstwy staruszek wysłużony i zasłużony żołnierz, pełni nadal dziarsko swoje urządowanie.

(O ile nam wiadomo, w Galicji mamy również kilku takich jubilarów policyjnych, jednakowoż nikomu nie przyjdzie na myśl, uczcić tylżę. Przyp. Red.)

Odpowiedzi Redakcyi.

P. W. Madojowski emeryt. postf., Kramarowka p. Pruchnik, zapłacono do końca listopada br.

G. L. w F. Sprawa organizacyjna policyi autonomicznej jest jeszcze w dalekim polu. Przyczyna tkwi w braku zainteresowania się policyi samej, współdziałanie zaś zwierzchności gminnych byłoby bardzo pożądaną. W tym

wypadku radzilibyśmy Panu, abyś poprosił pana sekretarza gminnego, który jest pierwszym przełożonym pańskim, by wpływem swoim i osobistą interwencją u burmistrza wyjednał, aby zadość uczyniono słusznemu żądaniu pańskiemu. Zgromadzenie się pod sztandarem stowarzyszenia, daje jedyną gwarancję zwrotu ku lepszemu.

R. B. w Z. W myśl patentu cesarskiego z 20. kwietnia 1854 r. Nr. 96 D. p. p. może Pan, wykonując służbę, bądź to w miejscu publicznem, bądź to w mieszkaniu prywatnem, jeżeli strona odnośna mimo upomnienia gburowało się zachowuje, donieść o tem c. k. starostwu celem ukarania za niewłaściwe zachowanie się względem policyi.

Marka ochronna: Kotwica. LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtera Apteki w Pradze,

uznane powszechnie jako **najdoskonalsze bóle usmierzające nacieranie**, jest w wszystkich aptekach po cenie 50 szel., Kr. 1.40 i po 2 Kr. do nabycia.

Przy kupnie tego wszędzie ulubionego środka domowego należy przyjmować tylko oryginalną butelkę w pudełkach z naszą marką ochronną „kotwicą“ z apteki Richtera, wtenczas można być pewnym, że się otrzymało preparat prawdziwy.

**Apteka
Richtera pod „złotym lwem“
w Pradze, I. ulica Elzbiety 5.**

Patentowane i ilustrowane broszury darmo i opłatnie.
Przy zamówieniach podaje swoje składy w prowincjach. [10]

Szymon Hay

przy ul. Kazmierzowskiej 26 aptekarz we Lwowie przy ul. Kazmierzowskiej 26

poleca:

Haya Puder antyseptyczny dla niemowląt i dzieci, polecany przez najznakomitszych lekarzy, niezawodny środek przeciw wyparzeniom i wysypkom. Cena pud. 70 h.

Haya Mydło higieniczne dla dzieci, sporządzone z materiałów jak najdelikatniejszych odpowiada najwybredniejszym wymogom hyg. Skóra pod wpływem tego mydła nabiera ślicznej i aksamitnej miękkości, pory zostają należycie oczyszczone i przygotowane do właściwego zadania. — Cena pudełka 70 h.

Haya Antyseptyczną wodę do ust. Wzmocnia dziąsła, usuwa nieprzyjemny odór ust, usmierza ból zębów, goi wszelkie zranienia i odwrócenia dziąseł, zębom nadaje świeżą białość, zapobiega psuciu się i próchnieniu tychże. — Cena flakonu 1 K 20 h i 2 K.

Haya Antyseptyczną pastę do czyszczenia i konserwowania dziąseł. Dziąsła pod wpływem tej pasty, wzmocniają się, odzyskują naturalną, piękną róż. barwę, a zęby śnieżną białość. Puszka 80 h.

Puder higieniczny przeciw poceniu się rąk, pachwin i nóg. Znakomity ten środek okazał się skutecznym tam, gdzie inne wcale nie działały. Puder ten usuwa chorobliwe pocenie się, zapobiega wytwarzaniu się ran i pęknięć skóry, usuwa przykry odór, wzmacnia znakomicie skórę. Cena pudełka 1 K.

Nadto poleca:

Wstrzykiwania i kabzulkę z Matico, znany od dawna i znakomitym skutkiem uwieczony środek w słabościach męskich. — Cena wstrzykiwania z przepisem użycia 80 h. — Cena kabzulek 1 K 60 h.

Mentolinę, jedyny środek przeciw katarowi. Działając znakomicie desinfekcyjnie i chłodząco, usuwa po bardzo krótkim czasie zapalenie błon śluzowych nosa. Cena pudełka 50 h.

Krem wschodnich piękności, usuwa piegę, plamy wątrobiane, wszelkie pryszcze i wyrzuty skórne, nadaje przytem cerze prześliczną białość, świeżość i delikatność. Cena słoika 1 K.

Ekstrakt szpilkowy o nadzwyczajnym zapachu sosnowym, do odświeżania powietrza w pokojach. — Flaszka 1 K.

Główny skład

ORYGINALNEGO BALSAMU VETORINIEGO, flakon 3 kor.

Skład wszelkich środków uniwersalnych krajowych i zagranicznych. — Zamówienia z prowincji wysyła się odwrotnie.

Pamiętajcie o **Domie sierót po żandarmach** który ma stanąć w Bielsku.

FELIKS WEST w Brodach, księgarnia, ekspedycya druków i podręczników dla c. k. żandarmeryi. Katalogi wysyłam na żądanie.

JULIUSZ MAYER

Fabrykant

uniformów, przyborów uniformowych, ryszfunków i uzbrojeń,

dostawca dla c. k. żandarmeryi

Wiedeń, IX/1, Müllnergasse 23,

poleca się pod względem jak najrzetelniejszego i solidnego wykonania wszystkich otrzymanych zamówień.

Ważne dla żandarmeryi!

- Lak do skór, nadający się dla wszystkich skór, siodła, kufrów, torb i t. p.
Apretury skórne dla każdego rodzaju obuwia skózanego.
Połyskodajne smarowidło elastyczne, dające piękny połysk i utrwała równocześnie skórę.
Smarowidło na buty żółte i czarne, nadaje skórze szczególną giętkość.
Wazelina żółta i czarna.
Smarowidło dla broni. Lak do hełmów. Połyskodajny wosk.
Mydło do siodła. Pasta do czyszczenia. Pomada do włosów.
Niszczyciel prochu ochrania lokale od prochu, oszczędza mycie i zamiatanie pokoi przez swe życie.
Błyskawiczna glazura, elegancki i trwały środek do zapuszczania podłóg, oraz różnorakie laki, Farby lakierowe i Farby olejne poleca:

[52] Pierwsza Fabryka Lakierów, Pekostów, Farb i innych technicznych wyrobów KAROLA DÜRSCHMIDTA w AUSSIG nad Elbą.

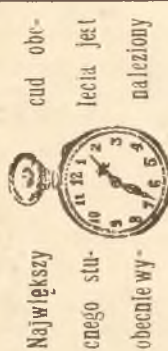
Dużo pieniędzy

można oszczędzić, jeżeli właściwe źródło dostawy się zna. Proszę zażądać mego ilustr. cennika zegarków, łańcuszków, różnych złotych wyrobów, pojedynczych części do zegarków i narzędzi do tychże, oraz instrumentów muzycznych, który za darmo i bezpłatnie rozśełam, a o jakości moich towarów można się przekonać:

Zegary nikielowe Herkules, bardzo dobrze idący zł 1-20. Roskopf, punkt, zegarek służbowy, złr. 3-50. Budzik w najlepszym gatunku złr. 1-35. Zegar pendulowy z białym złr. 1-80. Za nieodpowiednie pieniądze się zwraca, przeto wszelkie ryzyko wykluczone.

IGNACY CYPRES, Kraków, ul. Floryańska 1. 49.

Największy cud obecnego stulecia jest należony

Zegarek kieszonkowy z budzikiem "Herkules"

głównie budzący. Zapamiętajcie sobie, że to drobiazgi bardzo drobiazgi, to minucie wyregulowany 3 zł 10 ct. W czasie, gdyby niespodziewanie wyszedł, przyjdzie takowy naprawić i ponownie uruchomić. Cennik zegarów, zegarów, srebra i miedzianych instrumentów przysyłam darmo i bezpłatnie.

Zegarki kieszonkowe "ROSKOPF"

najlepsze zegarki służbowe 4 zł 80 ct. Łańcuszki z kompasem, złr. 35 zł. Zegary nikielowe, 24 godzin, bardzo dobrze idące, 18 zł. Zegary pendulowe w pięknych, ozdobnych szkiełkach, bardzo dobrze idące 1 do 100 godzin bijące, 4 zł 90 ct.

F. PAMM, Kraków, ul. Zielona 3.

Jedynym i najlepszym wyprodukowanym sposobem do pielęgnowania włosów i brody dla porostu włosów i przeciw wypadaniu włosów jest promowane mlekiem zbożnym

KOMOGEN.

Zdumiewający skutek! Już w krótkim czasie następuje działanie pożądanego. Umocnienie nadechodzą pismu z monachium, jak n. p. Wyrażam WP. niżej... KOMOGEN wraz z herbata, który skutkowało u mnie tak... Róża Mayer

Skłóć na próbę po kor. 1, 2 i 4. HERBATA KOMOGEN po kor. 1 - wysyła na cały świat za pobraniem pocztowym albo przez domni wystawianiu nie- niżej wprost wysyłającym

Hermine Winter, Wien IX, Grüne Thorgasse 19.

Każdej informacji o pielęgnowaniu włosów udzieli skrupulatniej bezpłatnie. C. k. żandarmerya i policja miejska 10% rabatu.

"JANUS"

Najstarszy zakład

Wzajemnych ubezpiecz. na życie

we Wiedniu w r. 1839.

Ubezpiecza kapitały na życie, na do- i przeżyte dwójście, jakoteż pójmy renty.

W czasie swego 62-letniego istnienia ubezpieczył 120.000 osób na 313 mil. K kapitału i 1.665.000 K. renty. Wypłacił 46.000.000 K. na- podlego kapitału wina z procentami zwrócił 4.228.000 K. tytułem zysków.

Obecnie istniejące ubezpieczenie wynosi 102 mil. K.

Tanie premie, korzystne warunki ubezpieczenia, niezapadalność policy po 5 latach, powściągliwość i wypłata w razie samobójstwa i pojedynku po 5 latach, bezpłatne ubezpieczenie na wypadek wojny, natychmiastowa wypłata, bez stempli i państw. należności. Wszelkich informacyj udzieli [16]

FILIA we LWOWIE, ulica Teatralna nr. 1. i Generala reprezentacya w Krakowie, ul. Żemantowska nr. 3. Prospekty darmo i bezpłatnie.

Ważne dla każdego!

Wysprzedaj!

Zadziwiająco tanio! Tylko K 6-10 przyniesiony gwarant z następujących części: 1. 100 sztuk 2. 100 sztuk 3. 100 sztuk 4. 100 sztuk 5. 100 sztuk 6. 100 sztuk 7. 100 sztuk 8. 100 sztuk 9. 100 sztuk 10. 100 sztuk

1 nikielowy kieszonkowy zegarek (remontowy z szkiełkiem), w opar- wie bardzo ładnie grawirowany- dokładnie wyregulowany, z 3- letnią gwarancją i etui.

Marka "SYS" -ROSKOPF-PAT- z 30-godz. chodem i wskazywa- niem sekund.

1 eleg. goldinowy albo nikielowy pancierzowy łańcuszek z przy- wieszkiem (paryski system).

1 szpilka do kratki goldinowa z imit. brylantu.

1 para pozłacan. spinek do man- kietów, marka "Garantie".

1 garnitur goldin. spinek do ko- nierzyków i przodków, szt. 5.

2 goldin. pierseionki z eleg. ka- mieniami.

1 lusterko kiesz. wraz z etui.

Powyższ. 14 wartość. przedmio- tów wraz z zegarkiem przesyła- tylko K 6-10 za zaliczka albo za 100% adresem.

BRACIA HURVIZ,

dom eksp. KRAKÓW, Stradom 17.

Nieodpowiadające przysylnie się do 8 dni napowrót zwraca- tego nie ponosi kupujący straty żadnej. - Bogato ilust. katalog wszystkich jubilerskich towar. zadarmo i bezpłatnie.

Odsprzedawców i agentów przyjmujemy natychmiast.

SCHÜTZ i CHAJES

Dom bankowy i kantor wymiany LWÓW, pl. Maryacki 7.

Kupno i sprzedaż efektów i monet. Wypłata kuponów i wylosowanych obligacyi. - Losy na spłaty mie- sięczne od trzech koron począwszy. Bezpłatna rewizya losów i efektów, podlegających losowaniu. Promesy do wszystkich ciągłych w roku. Po- życzki na losy spłacalne w ratach miesięcznych. Listy i przesyłki upra- sza się adresować: [18]

DOM BANKOWY

SCHÜTZ i CHAJES

LWÓW, obok pasaży Mikolascha.

Pierwszy zakład bandażo-ortopedyczny.

Dostawca bandaży do miejskiej Kasy chorych

Kynek Bogdanowicz z Pragi,

w KRAKOWIE, przy ul. Floryańskiej 1. 25,

poleca swoje własne wyroby w najlepszych gatunkach, we własnych i zagranicznych konstrukcyach, jak na przykład: Pasy rypurkowe pachwinowe, pępkowe nerkowa, pas brzuszny konstrukcyi najdłunniejszych P. T. Profesorów. Sznurówki i szelki do prostego trzymania się. Sztuczne aparaty do równania różnych części ciała. Poduszeczki gumowe do wy- dymania. Poduszeczki różniane i jeleniowe. Pończochy gumowe. Irry- gatory, strzykawki, wata, suspensorya, bandaże flanelowe, trykotowe i gumowe i t. p.

Zamówienia wykonuje się w mieście w 2 do 4 godzin. - Zlecenia z prowincyi odwrotną pocztą.

Dla powołujących się na inserat 5 procent rabat.